CASE BUCUREŞTENE CU PICTURI MURALE EXECUTATE ÎN PRAGUL SECOLULUI AL XX-LEA (II)

PETRE OPREA

V. În casa de pe strada Gabriel Peri nr. 6, în salonul cel mare de muzică de la parter, se mai păstrează, deteriorată de infiltraţii recente (2—3 ani în urmă), o compoziţie cu îngeraşi, plutind pe nori, cîntînd la diverse instrumente. Artistul care a pictat panoul pare a fi un francez.

VI. Locuinţa din str. Amzei nr. 23, fosta casă Otetelişeanu — al cărei exterior este conceput în stil neogotic, iar decoraţia interioară în stil neoclasic — mai păstrează, în salonul cel mare, două compoziţii murale. Plasate pandant în cadrul unor frize, fiecare din ele reprezintă cîte o scenă cu îngeraşi zglobii, jucîndu-se la umbra unor copaci, alături de păuni, capre şi alte animale. Una din scene, cea aflată pe peretele din dreapta intrării în salon, este semnată jos în stînga: *Napoleon D'Este*. Din puţinele informaţii pe care le posedăm, aflăm că pictorul, francez de origine, a stat cîţiva ani în România, adus de către arhitectul Lecomte du Noüy pentru a colabora la pictura decorativă aflată în monumentele pe care le restaura. Îl întîlnim, de asemenea, în expoziţia Cercul Artistic din 1897 cu o lucrare (*Veneţia seara*) şi în cea din 1898 cu cinci picturi.

VII. Oscar Obedenaru, unul dintre pictorii foarte cunoscuţi amatorilor de artă bucureşteni de la sfîrşitul secolului trecut prin compoziţiile sale istorice, este, după tradiţie, realizatorul frescei plafonului din salonul locuinţei familiei sale, aflată pe actuala stradă Al. Sahia nr. 45.

Deteriorată pe diametru de o grindă de rezistenţă pentru susţinerea plafonului, pusă în urma cutremurului din 1940, compoziţia înscrisă într-o formă circulară, are la centru, dispuse radiar, patru nuduri acoperite în parte cu văluri (trei femei şi un bărbat), figuri alegorice reprezentînd: cultura — cu facla, poezia — cu lira, dansul — cu tamburina, amorul — cu arcul. Bordura este constituită dintr-un bandou de spaniolete şi rinceauri, în centrul cărora sînt plasate păsări şi simboluri zodiacale, totul realizat într-un desen trasat cu fineţe.

VIII. Gheorghe Grigore Cantacuzino, denumit „Nababul" căci trecea drept omul cel mai bogat al ţării (după cum afirmă Titu Maiorescu în *Memoriile* sale), ajuns în 1899 şeful partidului conservator, şi prim ministru în acelaşi an, ia hotărîrea de a-şi construi cea mai frumoasă locuinţă din Bucureşti. Actualmente, această clădire situată pe Calea Victoriei nr. 141, adăposteşte Muzeul George Enescu. Arhitectul Berindey a realizat-o în somptuosul stil Ludovic al XVI-lea. Pentru decorarea interioarelor, Gh. Gr. Cantacuzino şi-a asigurat concursul celor mai renumiţi artişti ai vremii care se remarcaseră în acest gen: G. D. Mirea, N. Vermont şi Costin Petrescu.

Nicolae Vermont realizează şase medalioane (ulei pe pînză maruflată pe perete), dintre care trei semnate şi datate 1907. Cinci din cele şase medalioane sînt plasate deasupra uşilor din holişorul care dădea în camerele din dreapta intrării. Două dintre ele — *Cioban cu oile* şi *Ţărăncuţă cu coţă* — sînt inspirate direct din opera lui Nicolae Grigorescu, sub a cărui influenţă a stat autorul lor. Celelalte, printre care scena reprezentînd trei femei la scăldat, amintesc de influenţa altor artişti, printre care Puvis de Chavannes.

Demnă de reţinut, prin ineditul subiectului este compoziţia înfăţişînd mai mulţi tineri care petrec la iarbă verde înveseliţi de un taraf de lăutari.

Fig. 1, 2. Detalii din pictura casei din str. Gabriel Peri, 6.

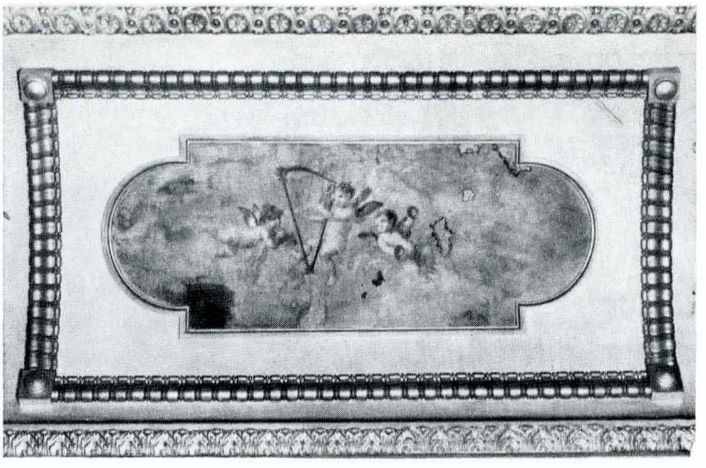

Fig. 3, 4. Detalii din pictura casei din str. Amzei, 23.

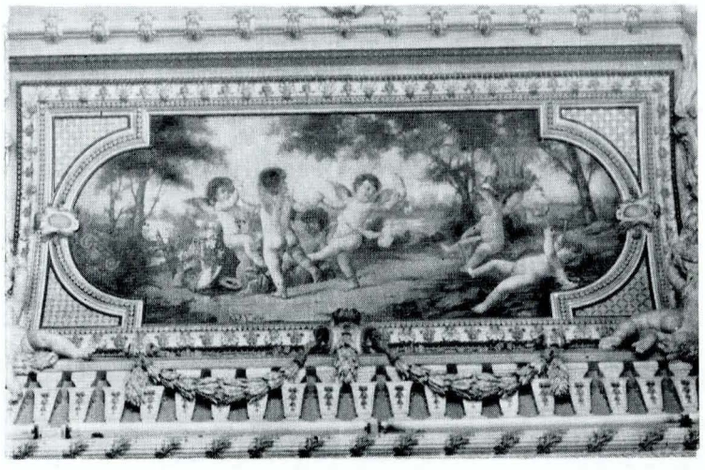

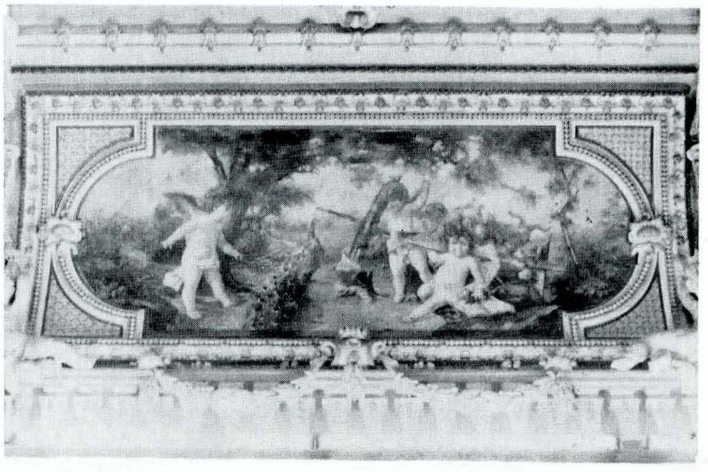

https://biblioteca-digitala.ro

Plafonul sufrageriei este împărțit în trei compartimente, cel central fiind semnat: *Costin P* (etrescu), la vremea respectivă un tînăr ce se afirma ca un talentat pictor în frescă, provenit dintr-o familie de zugravi de biserici.

Compoziția alegorică de la centru, într-o mișcare avîntată, cu două personaje feminine și mai mulți îngeri, este o frumoasă reușită a genului decorativ, înscriindu-se printre cele mai izbutite plafoane realizate de un artist român. În compartimentul din dreapta, un silen purtînd pe cap o cunună de viță de vie închină un pocal, iar în cel din stînga, o zînă ține în mînă o torță. Ambele personaje, redate pînă la brîu au mișcarea direcționată către scena centrală și constituie o realizare de o calitate artistică mai scăzută.

Pictura plafonului din salonul mare — denumită *Primăvara* și cea intitulată *Preludiu*, din salonul de muzică în care lucra George Enescu, ginerele proprietarului, sînt operele lui G. D. Mirea. Pentru executarea lor, artistul a făcut o călătorie de studiu la Paris. Înainte de a fi așezate pe plafoane, ele au fost prezentate la Salonul din 1905, după cum ne informează biograful și prietenul artistului, N. Petrașcu, în monografia pe care i-a dedicat-o în 1940.

Alte două plafoane în boltă ale încăperilor de la intrarea în clădire, ce serveau ca vestibul, credem că îi pot fi atribuite tot lui G. D. Mirea. Realizate pe pînză maruflată, ele înfățișează fiecare cîte o scenă alegorică, în cunoscutul stil poetic al pictorului.

IX. Locuința cu două nivele de pe B-dul Mărășești nr. 43 a fost construită între 1888 și 1890. După afirmațiile d-nei Roșca, nepoata profesorului universitar de limbii clasice Mihai Mihăileanu, primul proprietar, acesta a apelat pentru decorarea cu picturi a interioarelor la profesorii Școlii de Belle Arte, care i-au recomandat cîțiva elevi. În prezent se mai păstrează la etajul I decorația plafonului din fostul salon și cea de pe pereții holului. Aceștia sînt compartimentați prin borduri simple realizate cu șablonul. Pe fiecare perete, la centru, se află pictată cîte o femeie simbolizînd un anotimp. Spiritul decorativ în care sînt executate, deși cu unele stîngăcii, conturul trasat precis, mișcările reținute ne îndreptățesc să-l presupunem ca autor pe Abcar Baltazar.

Plafonul sufrageriei este decorat cu elemente compozite, realizate cu șablonul, formînd o bordură simplă cu patru colțare, avînd fiecare un cartuș în care se înscrie un personaj feminin.

Fig. 5. Fresca de pe plafonul salonului din casa Obedenaru.

Fig. 6. „Preludiu de G. D. Mirea, detaliu din pictura palatului Cantacuzino.

https://biblioteca-digitala.ro

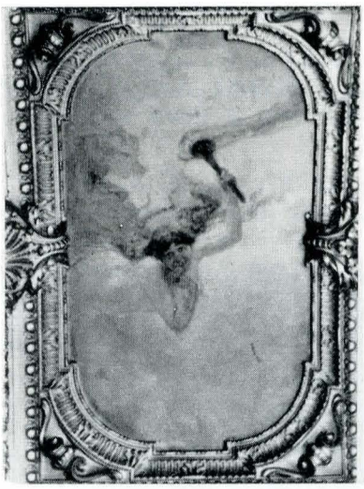

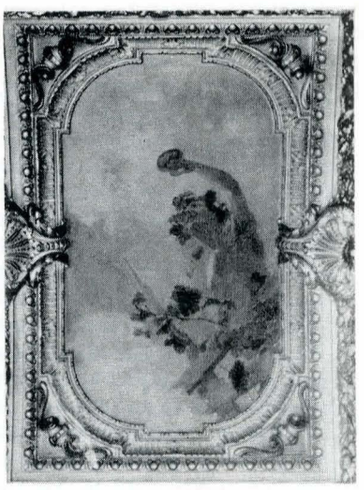

Fig. 7, 8, 9. „Cultura", „Alegorie" şi „Silen" de Costin P. detalii din pictura palatului Cantacuzino.

Fig. 10, 11. Detalii din pictura casei din Bd. Mărăşeşti, 43.

Fig. 12. „La iarbă verde" de Vermont, pictură din palatul Cantacuzino.

Fig. 13. „Primăvara" de G. D. Mirea, pictură din palatul Cantacuzino.

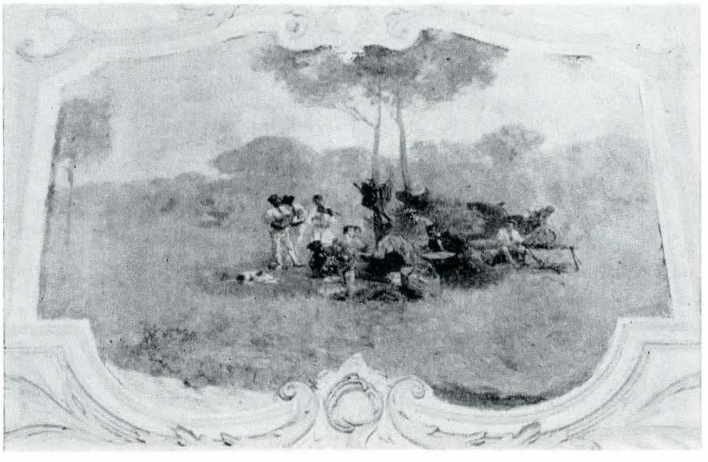

https://biblioteca-digitala.ro